



DRUŠTVENIK



DOMOLJUBOVA PRILOGA
POSVEČENA IZOBRAZBI
: IN NAŠIM DRUŠTVOM :

Štev. 4.

V Ljubljani, dne 21. aprila 1910.

Leto II.

Dr. Krekova igra „Tri sestre“.

Malokatero stvar, ki se je tiskala pri nas v zadnjih letih, sem bral s takim neprisiljenim veseljem kot imenovano dr. Krekovo igro, katera je izšla pred nekaj tedni in se dobiva v »Katol. Bukvarni« v Ljubljani, v knezoškofijskem zavodu v Št. Vidu in pri katol. slovenskem izobraževalnem društvu v Selcih. Če povem kratko vsebino te igre, bo brezdvomno že to napotilo marsikoga, da si bo takoj naročil knjižico, ki stane z igro »Turški križ« vred eno krono.

Kmet Orel ima tri hčere. Najstarejša Majda je vzor sitnice. Bolj v letih je že, in ker je znana po svoji sitnosti, zato fantje nič kaj ne povprašujejo po nji. Sama ima fante sicer prav rada; a omožiti se vendar ne more, ker je za možitev treba — dveh. Zato pa tudi ne privoščiti zakonske sreče svojima dvema sestrama ter se jezi nad posvetno sestro Ano, katero snubi organist Anton in kateremu ona daje nageljne in rožmarin. Po Majdinem mnenju naj bi se pripravljala oba z molitvijo in pobožnostjo na zakonski stan. Sicer bi se pa človek motil, če bi mislil, da ji je res za molitev kaj. Kaj še! To jo jezi, da se imata Ana in Anton rada in da se bo sestra omožila, sama bo pa ostala staro dekle. Zato se pa dela kot lisica, ki ni mogla do grozdja in je radi tega čez grozdje zabavljala. Majda skriva pod plaščem pobožnosti čisto drugačne strašno posvetne želje.

Čisto drugačna je Ana. Gosposka bi bila rada. Zato vzame za moža organista, da ne bo več kmetica. Za kmečko delo je nje po njenem mnenju škoda. Ker je Anton mladenič majhne korajže in mehkega srca, zato upa Ana, da ji bo plesal lepo po volji. S sestro Majdo ima skupno lastnost, da je sitna kot čmerika. Ker je ljubosumna na prvo cerkveno pevko, ukaže možu takoj prvi teden po poroki, da mora tista pevka s kora. Beseda da besedo; Antonu postava

ne stvar že preneumna in reče ženi par bolj ostrih besed; ta pa zveže svoj punkelj in uide možu že prvi teden. Ker pozna svojega očeta, pošteno in prebrisan kmečko korenino, da je ta ne bo miloval in hvalil za njeno neumnost, jo ubere k svoji srednji sestri Špeli.

Špela je tretji list te deteljice. Nji pa nišo fantje nič hodili po glavi. Delala je za tri druge pri hiši in je bila v vsem bolj podobna fantu kot dekletu. Če ji je kdo nagajal, je bil lahko še vesel, če ni dobil hujšega plačila kot eno za uho. Pošten in brihten kmet iz Gorenje vasi je pa uvidel, da bi se dala narediti iz Špela imenitna ženska. Pride jo snubit. Če tudi je bila Špela pri snubitvi vse prej kot ljubezniva ž njim, jo vzame vendar in si misli: »Te bom že navadil reda!« Kmalu se loti Špela na novem domu njena trma. Nobena reč ji ni po volji, čez vse godrnja. Mož ji pa v vsem da — nalašč — prav. Ko zabavlja čez jed, vzame mož skledo in jo trešči ob tla. Ko se ji radi njene sitnosti dekla ne obrne po volji, zapodi mož deklo od hiše. Ko pravi, da bi najrajši skočila v vodo, ukaže mož hlapcu, naj napreže konja ter naj ženko do vode pelje, da ji ne bo treba hoditi peš v vodo. Sedaj je Špela uvidela, kam pelje njena togota in trma; prosi moža odpuščanja in ga uboga odslej lepo v vseh rečeh, ker je spoznala, da je mož glava. Ko pride Ana k nji, dopove še nji, da je mož glava. In obe živite odslej v srečnem zakonu s svojima možema. Majde se je usmili star vdovec; dasi je preje vedno zabavljala čez zakon, je sedaj z veseljem pograbila priliko, se omožiti, ne sicer zaradi posvetnosti, ampak samo radi tega, ker je bolje, »če se en zakrament več prejme« (str. 73).

To je kratka vsebina. Pogovor je vedno zelo živahen, vse osebe so izklesane natančno, da jih človek kar vidi pred seboj govoriti in delati. Dovtipi pa so notri taki, da človek ne pride iz smeha in da se začne smejati še ponoči, če se spomni nanje. Pogovor je brez

vsakega umetničenja, do pičice tak, kot se pogovarjajo naši ljudje. Naj bi ne bilo odra, kjer bi se ne igrala ta igra! Z vso odločnostjo trdim, da prevega po obliki in vsebini daleč vse one včasih precej malovredne burke, ki se uprizarjajo po naših odrih. Igralci se bodo vlog učili z veseljem, ker so silno hvaležne. Ljudstvo bo pa v igri spoznalo samo sebe in o igri se bo po uprizoritvi govorilo še najmanj en mesec.

Pa bo rekel kdo izmed bolj resnih bralcev in brak: »Kaj naj berem te šale in neumnosti?! Ali se pri tem naučim kaj koristnega?« Prav veliko se lahko nauči marsikdo iz igre, pa naj bo mladenič ali dekle, mlad ali star. Igra ne usiljuje nikjer niti najmanj kakega nauka. Če hočeš, se lahko ob igri samo smeješ iz polnega srca. Če pa hočeš, pa lahko povzameš iz igre marsikaj; ne motim se, če rečem, da se bo marsikdo v poznejših letih, recimo v zakonu, včasih morebiti še prav hvaležno spomnil zlatega jedra Krekove igre. — Da igro preveva vseskozi zdrav, naroden duh, svež in poln življenja, kakor so spomladi naše gore in naši fantje in dekleta, tega mi ni treba posebej omenjati, saj jo je spisal — dr. Krek.

V isti knjižici je tiskana igra »Turški križ«, katera se namerava uprizoriti v ljubljani gledališču in o kateri je »Domoljub« že prinesel poročilo. Zato o nji ne bomo več govorili. Enemu bo bolj ugajal resni in globoko zamišljeni »Turški križ«, drugemu pa zabavne »Tri sestre«. Meni ugajajo bolj »Tri sestre«, a tega mnenja nočem nikomur usiljevati. Na vsak način pa zaslužita obe igri, narodni in naši v pravem pomenu besede, največje razširjenosti po vsi slovenski zemlji. Mi samo želimo, da nam napiše kdo še več takih iger iz naše zgodovine in našega življenja. Potem bodo naši odri res odri, na katerih se vidi naše življenje.

Ivan Dolenc.

Društveni voditelj

AGITACIJSKI ODSEKI IZOBRAŽEVALNIH DRUŠTEV.

Le marljivo podrobno delo more trajno pospeševati društveno življenje. Da se društva okrepe na znotraj in razvijejo na zunaj, je treba vsakemu društvu, da ima svoj posebni agitacijski in naborni odsek. Naloga tega odseka mora biti lene in mlačne člane pripraviti do tega, da redno prihajajo k društvenim prireditvam. Pred vsem pa mora delovati odsek na to, da pridobi društvu čim več novih članov.

sme nikdar izgubiti. Če danes ne opravi ničesar, naj poskusi jutri, in če tudi tedaj ne gre, naj poskusi čez teden dni ali pa kasneje, morda vendar doseže svoj namen. In če pri onem, ki ga želi pridobiti za društvo, ničesar ne doseže, naj vpliva na njegove sorodnike. Za agitacijski odsek so najpripravnější, ki so zgovorni in ki poznajo razvoj, organizacijo in namen izobraževalnih društev.

Predsednik agitacijskega odseka naj bo o vsem dobro poučen. Naj ve, kako posamezni agitirajo, kake skušnje imajo, kje se veliko obeta novih članov in kje spretnih agitatorjev. Člani agitacijskega odseka naj imajo svoje seje, kjer si povedo svoje skušnje in se navdušujejo za novo delo. Če imajo člani

vzroča nasprotja med posameznimi člani in pa odseki, in ker nikdar ne vodi, če tudi se veliko dela, do pravih uspehov.

Kjer nima društvo človeka, ki bil zmožen in spreten odseke kljub njihovi svobodi držati v pravem tiru in njih delo podrediti skupnemu društvenemu namenu, naj se omeji le najvažnejše društvene naloge in te naj se skuša vztrajno izvesti.

Kjer pa je društvo močno in je zadosti dobrih odbornikov in drugih sodelavcev, tam pa naj se napravijo odseki, o katerih treba imeti vedno pregled. Za posamezne odseke naj se izvolijo najpripravnější in naboljši člani kot voditelji, s katerimi je treba imeti vedno najožji stik. Pri vsaki prireditvi, ki jo napravi kak odsek, naj bo navzoč društveni predsednik ali kak drug odbornik. To zahteva zanimanje za odsekov napredek, kakor tudi dolžnost nadzirati odsekovo delo. Če pa se odsek prepusti samemu sebi, potem se ni čuditi, če nastane nered in če pride polagoma do tega, da hoče biti odsek samostojen.

Da se obdrži stik z odseki in da se v njih zatre želja po neodvisnosti, se najlažje doseže s tem, da se voditelji odsekov volijo v odbor ali pa se iz teh in iz drugih delavnih članov sestavi širši odbor. S tem se doseže, da so odseki vedno nekako odvisni od društvenega vodstva in da ima veden stik z odseki. Pri sejah tega širšega odbora se poroča o delovanju posameznih odsekov, popravlja se, kar je bilo morda napačnega, tu se skupno posvetuje in pa dela v skupno korist celega društva. Seveda je treba tudi za te seje: dobre priprave in strogega reda, in potem je tudi upati, da ne bo ostalo samo pri sklepih, temveč se bodo ti tudi izvršili.

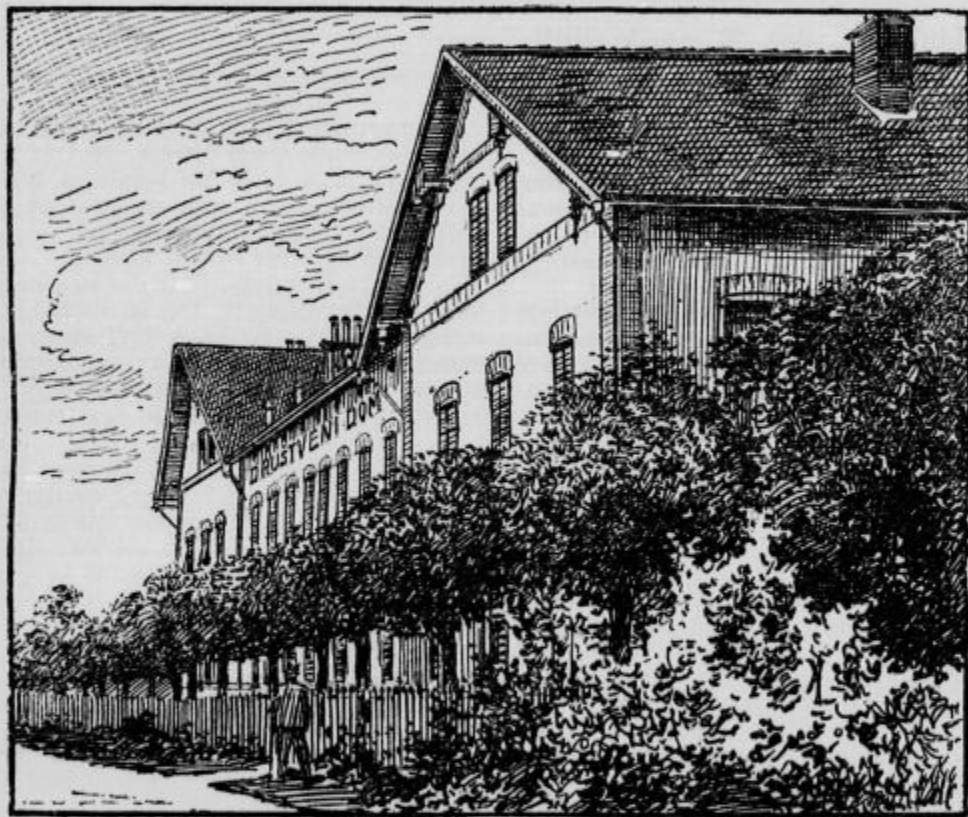
PRIDOBIVAJ DRUŠTVU NOVIH ČLANOV.

Lepo je že razvita naša izobraževalna organizacija. Šteje že nad 30.000 članov. Ta krasen uspeh požrtvovalnega dela mora vsakega priganjati, da marljivo agitira za naša društva. Vsak posamezen član je dolžan to storiti. Meniš morda, da za to nimaš potrebnih zmožnosti, a teh ni nihče prinesel seboj na svet. Na shodih in poučnih tečajih si lahko pridobiš za agitatorja potrebnega znanja.

Agitiraj najprej pri svojih znancih! Pripoveduj jim o izobraževalnem delu naše organizacije in o mladeniškem gibanju. Dokazuj jim, kako potrebno je to dandanes in opozori jih na tozadevne članke v naših listih.

Skušaj najprej pridobiti izobraženejša tovariše za društvo. Če te pridobiš, potem si dobil dobro oporo za svoje delo, ker drugi pridejo sami od sebe v društvo ali pa jih je potem lažje pridobiti.

Prvi neuspehi naj ti ne vzamejo poguma. Če si preveč strahopeten in bojazljiv, ne boš dosegel



Društveni dom v Mengšu.

Agitacijski odsek je v vsakem društvu potreben. Le na ta način bo društvo dobivalo več članov in pridobivalo ugled tudi na zunaj.

Splošno se lahko agitira za društvo pri raznih shodih in predavanjih. Vedno in vedno moramo povdarjati potrebo društev in vabiti ljudi, da pristopijo k društvu. Navduševati jih je, da sami pridobivajo novih članov, da svoje člane in prijatelje nagovarjajo, da pristopijo k društvu.

A ne le na shodih treba agitirati za društva, treba to storiti tudi pri posameznikih; posameznike je skušati pridobiti za društva. Saj jih je še na tisoče, ki niso v naši organizaciji. Seveda je pri agitaciji precej odvisno od spretnosti in vnetosti agitatorja. Poguma ne

agitacijskega odseka dobro voljo in pogum, potem bo njihovo delo doneslo sadu — novih članov našim izobraževalnim društvom.

SEJE ŠIRŠEGA ODBORA.

Čim bolj je delo v društvu razdeljeno, čim več ima odsekov, tem večja je nevarnost, da se ti ločijo od celote, od društva, da postanejo samostojni, da se ne čutijo več kot del celega društva, da svojo nalogo, svoje delo bolj cenijo kakor pa delo celotnega društva, da imajo udeležbo pri svojih prireditvah za važnejšo kakor pa udeležbo pri prireditvah celotnega društva itd. Tega se seve ne sme trpeti, ker spodkopava red in edinost v društvu, ker odtuja po-samezne člane celotnemu društvu, po-

svojega namena. Pazi na morebitne ugovore, da jih moreš pobiti ali ovreči.

Posvetuj se s tovariši o agitacijskem delu, govori ž njimi o uspehih ali neuspehih, ki si jih imel pri tem.

Siri med tovariši dobre časnike in spise. Kdor te prebira, bo kmalu spoznal potrebo našega dela in bo vstopil v našo organizacijo, v društvo.



DEKANIJSKI ODBOR V RADOVLJICI.

Predsedstvo dekanjskega odbora za Radovljico je v svoji seji 7. aprila sklenilo sledeče:

1. Vsa v dekanatu Radovljica ustanovljena izobraževalna društva naj osnujejo ženske odseke, a te brez imena Bogomile. Ženske so lahko članice izobraževalnih društev, imajo na razpolago knjižnico in naj se zanje prirejajo njihovemu poklicu primerna predavanja o gospodinjstvu, higijeni, modernem samaritanstvu itd. Vse društvene prireditve naj se na deželi v kmetijskih občinah izvrše po dnevu. Enako naj se skupni javni nastopi mladeničev in deklet pri tamburaških društvih in gledaliških predstavah po možnosti odpravijo ali vsaj omeje.

2. Društvo, katero želi imeti predavanje, naj se pravočasno oglasi pri tajniku. Več g. lajikov je dekanjskemu odboru na razpolago za predavanje.

3. Vsako društvo naj nemudoma naznani tajniku: Imena odbornikov, število članov in društvene prireditve v pretečenem letu; naj dpošlje letni prispevek 15 vin. od vsakega člana, eno tretjino se odpošlje »Zvezi«, drugo pride v dekanjski sklad.

4. Za vsa društva je obvezen sledeči

poslovník.

§ 1. V dekanjskem odboru so zastopana vsa v dekanatu Radovljica ustanovljena katol. izobraževalna društva po svojem zastopniku.

§ 2. Dekanijski odbor se snide redno vsako leto meseca februarja in izvoli izmed sebe predsedstvo.

§ 3. Predsedstvo se voli za dobo enega leta ter obstoji iz predsednika, tajnika, blagajnika in štirih odbornikov.

§ 4. Dolžnosti predsedstva:

1. Predsedstvo ima seje redno na dva meseca in vodi o sejah poseben zapisnik;
2. nadzoruje posamezna društva, da delujejo v smislu društvenih pravil;
3. daje potrebna navodila posameznim društvom in nasvete glede društvenih predavanj in gledaliških predstav. Skuša pridobivati

posameznim društvom potrebnih predavateljev;

4. skrbi za nabavo skupnih pomočkov, ki so potrebni pri predavanjih, kakor: razne tabele, skloptikon itd.; enako oskrbi zbirko gledaliških iger;
5. skrbi za ustanovitev novih društev v krajih, kjer jih še ni;
6. pazi na delovanje nasprotnikov in o njihovih namelih in prireditvah opozarja posamezna društva;
7. napravlja vsako leto poročilo o delovanju posameznih društev, oskrbi potrebno statistiko, in o vsem tem obvešča S. K. S. Z. v Ljubljani;
8. skrbi za »dekanjsko kroniko«;
9. sklicuje po potrebi izvanredne občne zборе ali sestanke odbornikov posameznih društev;
10. dekanjskemu odboru podaja na občnem zboru poročilo o svojem delovanju.

§ 5. Pravice predsedstva:

1. Predsedstvu naznanjajo posamezna društva vse svoje društvene prireditve četrtletno, enako mu izročajo potrebne informacije o svojem društvenem stanju;
2. predsedstvo ima pravico po svojem odborniku nadzorovati društveno življenje in se udeleževati občnih zborov posameznih društev;
3. zbirati vsakoletne redne in izvanredne prispevke za skupne društvene potrebščine. Redni prispevek za vsakega društvenika znaša 15 vinarjev; od te vsote se tretjina odpošlje »Zvezi« v Ljubljano;
4. izključiti posamezna društva iz dekanjskega odbora, če ne upoštevajo utemeljenih nasvetov, ne dajo predsedstvu potrebnih informacij; izključitev se izvrši na letnem občnem zboru;
5. glasilo dekanjskega odbora je priloga »Domoljuba«: »Društvenik«. Vsa pisma se pošiljajo na naslov: Tajništvo dekanjskega odbora v Radovljici.

DOPISI.

Iz selške doline. Zaloigro »Za pravdo in srce« je priredilo železniško izobraževalno društvo na velikonočni ponedeljek, in sicer v spomin ranjkemu velikemu našemu pesniku Ant. Medvedu. Igra je izvrstno uspela. Čast torej vrlim igralcem, zlasti našim pridnim dijakom, ki so največ pripomogli, da se je vsa stvar tako lepo in v splošno zadovoljnost izvršila. Največ se je seveda trudil sedmošolec g. Franc Koblar. Društvo mu torej na tem mestu izreka javno zahvalo.

Podbrezje. Ustanovilo se je pri nas izobraževalno društvo, ki je v teku enega leta razlilo po fari zavednost in vzbudilo samozavest. Društveno življenje je, kakor drevo spomladi, v bujnem cvetju in obeta mnogo sadu. Ukaželjni udje kaj pridno prihajajo k predavanjem in pazljivo poslušajo. S tem kažejo, da imajo smisel in voljo za izobrazbo. Le končne debate pri ysakem

sestanku se nekoliko pogreša. Debata je velikega pomena; ne le poživlja sestanke, ampak je tudi izvrsten pripomoček, da se udje navajajo k samostojnemu življenju, navdušujco za predavanje, ker jim vcepljajo zavest, da je tudi kmečka glava zmožna za kako višjo misel. — In naši Orli! Koj ko se je to društvo ustanovilo, je zavel med našimi fanti popolnoma drug duh. Zavest, kaj da so, jih je združila v eno močno telo, ki se ne boji nobenih zabavljiz nasprotnikov. Kot nositelji in razširjevalci krščanskosocialne misli odločno nastopajo povsod in vedno za naša načela. — Nujna posledica tega našega lepega društvenega razvoja pa je seveda misel na lastni dom. Naši dosedanji prostori so očitno premajhni. Poleg tega sploh naša lepa organizacija zahteva nekega središča, kjer se bomo zbirali, da se izobražujemo in navdušujemo v boju za resnico. — Ne bojimo se tega podjetja, kajti potreba nas sili k temu in pa polovico društvenega doma je — lahko rečemo — že gotovega. Navdušenje zanj je namreč v našem krogu splošno in pa dokaze za to imamo že tudi v velikodušnih začetnih darovih. Za »vogelni kamen« je dala dobra roka kar 540 kron. Dalje so prispevali: Marijana Jeglič 10 K, M. Štritih 12 K, neimenovana oseba za enkrat 50 K. — Sicer ima pa kakor vsaka dobra stvar tudi ta svoje nasprotnike. Ako nekateri godrnjajo zoper našo namero, naj vedo, da so prispevki povsem prostovoljni in da jim društveni odbor ne bo delal prav nobene škode. Kdor pa hoče dobiti pravico zabavljanja zoper našo dobro stvar, naj plača za dom recimo 100 K; povrhu bo dobil pravico, da bo smel še več drugih takih »nasprotnikov« pridobiti. — Vsak, tudi najmanjši dar dobro došel!

Unec. Po dolgem času zopet nekaj iz naše fare. Na novega leta dan ustanovljeno slov. katol. izobraževalno društvo polagoma napreduje. Udov ima nad petdeset in upamo, da se do konca leta število še podvoji, ko ljudje spoznajo dober namen društva. Društvo je priredilo doslej tri javna predavanja z jako povoljnim uspehom. Januarja meseca nam je razložil g. Slavko Ravnikar iz Ljubljane pomen in namen izobraževalnega društva, koncem februarja pa nas je vpeljal v živinorejo. Zlasti to predavanje je vzbudilo obilo zanimanja med člani in prijatelji društva. Splošna želja je, da bi g. predavatelj nadaljeval pri priliki svoja gospodarska predavanja. Poskrbeli bomo, da bo prihodnjič vedno bolj zadovoljen s svojimi poslušavci tudi po številu. Ker je pri nas še precej zanimanja za gospodarski napredek, bomo gospoda predavatelja prav radi pozdravili v svoji sredi. Za dosedanji trud iskrena hvala! — Na belo nedeljo nam jc obrazložil domačin visokošolec pot slovenskega dijaka do vseučilišča, orisal visoke šole, zlasti vseučilišče ter nas seznanil z življenjem slovenskega dijaka na visokih šolah. Navzoči cerkniški kaplan Paylin pa je

»dodatno v bodrilnih besedah navduševal člane in navzoče poslušavce goste, da se z vsem ognjem oklenejo izobraževalnega društva. Upamo, da njegove besede padejo na rodovitna tla. Društvena knjižnica ima prav obilo čitatelej, nekateri so posebno pridni, tako da jim naša mala knjižnica skoro ne bo mogla vedno postreči. Knjižnici posvetimo poslej čim največ skrbi, le žal, da člani ne zmorejo velikih stroškov in moremo računati le z malimi darili. Kdor nam priskoči z večjim doneskom, mu bomo zelo hvaležni. Dosedanjim darovateljem knjig g. domačemu župniku, S. K. S. Z. v Ljubljani in družbi sv. Mohorja kličemo: Bog vrni stoter! Nadejamo se posnemovalcev. — Društvena čitalnica ima nekaj dobrih časnikov, med njimi zlasti gospodarske. »Slovenec« kroži po več hišah in tudi drugi listi imajo svoje čitatelje. Kadar se društvo okrepí, izpopolni tudi čitalnico in uredi izmenjavanje listov. Sklenili smo, da bomo imeli približno vsak mesec po eno predavanje. Predavatelji so še obljubljeni: g. državni poslanec Gostinčar o parlamentu in o njegovem pomenu za ljudstvo, g. dr. Mal iz Ljubljane: o zvezdah repaticah (na binkoštno nedeljo). Za vse gg. predavatelje, ki pridejo k nam predavat, je posebna ugodnost ta, da istega dne predavajo zvečer lahko v sosednjem Kat. izobraževalnem društvu na Rakeku. Tako se opravi dvojno dobro delo za izobrazbo ljudstva. Če nam vsi gospodje ostanejo zvesti, smo preskrbljeni za nekaj mesecev.

Z Vrhnike. Veselica Kat. društva rokodelskih pomočnikov na praznik društvenega zavetnika sv. Jožefa, se je prav dobro izvršila. Dovoljeno so udarjali tamburaši določene jim točke, pa tudi pevci so pokazali, da so z železno vztrajnostjo že mnogo dosegli. Igra »Sveti Vid« se je prav izvrstno posrečila, tako, da je bilo mnogoštevilno navzoče občinstvo z njo zadovoljno, kar je pokazalo s tem, da je ob posameznih prizorih burno ploskalo. Društveno vodstvo je pa tudi z gmotnim uspehom veselice zadovoljno; videč, da naše pošteno ljudstvo vpoštevaja blagi društveni namen, nam daje veselo upanje za prihodnost, akoravno nam isto socialni demokrati odrekajo. Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo! Bog živi naše pošteno ljudstvo!

Iz Preske. Občni zbor izobraževalnega društva smo imeli dne 6. marca. Društvo je imelo 40 rednih in 6 častnih članov. Poleg tega ima društvo telovadni odsek Orel z 12 rednimi in do 30 člani naraščaja; potem gospodinjski odsek za ženske, ki šteje 20 članic. Ta prekoristni odsek se je ustanovil letos po prizadevanju naše izvrstne, neumorno delavne učiteljice Marije Vider. Društvo je delilo mesec za mesecem od petih slovenskih listov 80 do 90 odtisov med svoje člane. Napravilo je skupno s telovadnim odsekom dva shoda ter priredilo 4 gledališke predstave, se udeležilo z zastavo in Orlom 8. avgusta zvezne

telovadbe v Kamniku, 22. avgusta ljudskega tabora na Viču ter priredilo meseca septembra tudi vlak na sv. Goru in v Trst. Vendar se je živahnost društva zadnje leto nekoliko ohladila. Zato je predsednik veleč. g. duhovni svetnik Brence z živo besedo priporočal, naj navzoči delujejo med župljani posebno pa še med mladino, ki tako potrebuje društva, da se pridobe novi člani ter obetal, da se bo z večkratnim predavanjem skrbelo za poduk in zabavo. Upamo, da bodo prisrčne besede dosegle željeni uspeh. Gospod dr. Marinko je slednjič predaval o delu in njega pomembni za človeka. Kazal je, kako se je začetkoma pridobila lastnina ter so nastali različni, zlasti takozvani višji stanovi.

Z Blok. Velikonočni ponedeljek so priredili fantje »Kat. sl. izobraževalnega društva« predstavo. Uvodoma je deklamiral J. Klančar S. Gregorčičevo »Velikonočno«. Popolnoma času primerna pesem. Kakor da bi rezal z jeklom, so donele iz krepkega grla vrstice:

Kot z oljske se gore je vzdignil Gospod
V nadzemeljske jasne višave,
Povzdigniti mora se krepki naš rod
V višave moči in pa slave!

Da se pa to zgodi, je treba, da:

Mi bratje, pa zdelom pripravljamo zdaj
To silno slovansko mogočnost.

Treba nam je res dela, telesnega pa tudi duševnega, izobraževalnega. Sledili sta dve igri: »V ječi« in »Prepirljiva soseda ali boljša kratka sprava, kot dolga pravda.« Obe sta zelo šaljivi, zadnja pa tudi podučna. Obe sta v vsakem oziru dobro uspeli. Se vidi, da imajo naši fantje veselje, pa tudi zmožnost za nastope na odru. Udeležba je bila povsem zadovoljiva. To pot so nas obiskali tudi trije Orli iz Starega trga. Od Sv. Trojice bi pa želeli obilnejše udeležbe. Občinstvo se je iz srca smejalo šaljivim prizorom. Posebno je ugajal »Kmet Trdina«. Mnogi še vedno ne umejo vzgojnega pomena ljudskih iger. Neumno se povprašujejo: Ali je zdaj kaj boljše, ko imamo društvo; kaj nam, če igra? Srce jim je odrevenelo za vsako plemenitejšo veselje. Če ni harmonike, se jim zdi vse neumnost. Za pošteno razvedrilo ni denarja, za popivanje in ples pa vedno dovolj. So pač čudne vrste kristjani, ki s plesom pozno v noč kažejo velikonočno veselje. Za mesec majnik pripravljajo članice »Dekliške Zveze« »Sv. Cito« in pa igro »Pri gospodi«. Vabimo že naprej na veseli popoldan. Za poletje namerava društvo večjo prireditve z zanimivejšim vzporedom. — Občni zbor je imelo »Kat. sl. izobraževalno društvo« preteklo nedeljo. (13. III. 1910.) Društvo še ne obstoji eno leto, pa je zbralo že precej mladine in je organizovalo. Moških članov šteje 83, ženskih pa 77, ki so združene v »Dekliški zvezi«. Denarnega prometa je imelo 1339 K 53 h. Med večjimi darili moramo omeniti podporo 100 K, katero

nam je dala »Hranilnica in posojilnica« na Blokah. Prisrčna ji hvala! Umrlí g. Zakrajšek nam je volil 10 K. Čast njegovemu spominu! Društvena knjižnica šteje 195 knjig, po veliki večini vezane. Od Božiča, ko je knjižnica jela poslovati, pa dosedaj se je prebralo 476 knjig, kar je gotovo veliko v tako kratkem času. Fantje so nastopili na odru dvakrat, predavanja pa so bila tri. Društvo se razvija in napreduje. Vsak teden pristopi kak nov član. Napadi nasprotnikov, ki nas hočejo uničiti sedaj s preziranjem, sedaj z zasmehovanjem, nam niso nič škodovali. Fantje in dekleta, naprej zvesto in pogumno po začrtani poti, po poti kršćanske izobrazbe!

Iz Loškega potoka. Zabaven popoldne z igro, deklamacijo in petjem je priredila Dekliška zveza dne 3. t. m. Vsa prireditve je dokaz lepega napredka in marljivega dela naše deklíške organizacije. Posamezne točke so se odigrale v polno zadovoljnost gledalcev. Pevske točke so vabljivi glasovi na našem programu za vsakogar, ki je čul naš deklíški pevski zbor. S prelepim »Rožmarinom« in ljubko »Lipico« so se pevke znova prikupile našemu občinstvu. Viharna pohvala je to povedala: Težka petdejanka »Na Marijinem sreču« je pa pokazala lepe zmožnosti naših deklet na dramatičnem polju. Uloge so bile srečno razdeljene in tudi lepo igrane. Kneginja Vijolanta, vojvodinja Irmengarda in nje mati, to so naše znanke na odru, izurjene igralke, kar so tudi to pot pokazale; pa tudi nove kot Blanka in Ida so prav ugajale. Zivahna Valburga s pogumnim nastopom je poleg vse resnosti igre znala izvabiti smeh in veselje. Uprizoritev se je z lepimi kulisami kaj dobro posrečila. Udeležba je bila najboljša. Prostorna dvorana je bila tudi sosednja Draga. »Kako je lepo pri Vas, oj še bomo prišli«. Tako so zagotovili, da ko so prišli k naši igri prvič, pa ne zadnjič. Vse jim je ugajalo, zlasti naš Dom! S pohvalo se je tudi pridružil »šenkilo« naši hiši. Iskrena hvala! Z največjim veseljem bomo sprejemali Vas, dragarski Slovenci; saj poznamo Vaše tužne razmere, pri vsiljivih težkih nemških tujcih. — Igra se ponovi. Lep uspeh prireditve je seveda omogočil in pospešil lepo slikani oder in prostorna dvorana našega Doma. — Predavanje je priredila v nedeljo »Dekliška Zveza«. Predavatelj g. Š. je nadaljeval o človeku. To pot smo si natančneje ogledali kožo, nje sestav in pomen za naše zdravje. Lase, znojnice se je tudi omenjalo, in njih važnost, zlasti slednjih za zdravje našega organizma. Sproti so se tudi podajala praktična navodila, zlasti snažnost, kopanje in umivanje. Končno smo si še ogledali razna plemena ljudij in par dogodb iz življenja in navad »ljudožrcev«. Tako bomo kmalu v glavnem preštudirali človeka.

Izobraževalno društvo v Kostanjevici je velikonočni ponedeljek priredilo

igro »Divji lovec«. Dober poznavatelj gledališča je rekel, da je bilo od izobraževalnega društva naravnost predrzno, da se je upalo uprizoriti igro, ki zahteva precej izvežbanosti. Igralci so pa pokazali, da to ni bila nikaka predrznost za njih, temveč da zaupajo v svojo moč. Igra je izpadla naravnost izvrstno. Vsi igralci so dobro rešili svoje vloge, nekateri celo izvrstno; naravnost dovršeno pa je igrala Majda. Če bi imelo društvo še oder, kakor ga zahteva uprizoritev tako velike igre, potem bi igra še boljše izpadla. Igralcem naj bo ta splošna hvala v spodbudo, da se ne bodo dali od nikogar prestrašiti. Z mnogimi neprilikami so se morali boriti, zato je bil pa uspeh toliko lepši, da, naravnost nepričakovano. Upajmo, da ne bodo svojih talentov zakopali, temveč da jih bodo vadili še naprej sebi v korist in v samovzgojo, ljudem pa v veselje in izobrazbo.

Iz Velikih Lašč. Dne 16. in 17. marca smo imeli podučni tečaj. Udeležba je bila velika. V četrtek dopoldne je bilo pri predavanjih 150 oseb. Govoril je g. ravnatelj Traven o zadrugi in g. stolni vikar Jovan o izobraževalnem delu. V sredo in četrtek popoldne pa so imeli Orli tehnično telovadbo. Vodila sta jo g. Keržan in g. Pavlin. K sklepu pa je prihitel iz Ljubljane g. Terseglav. Govoril je 60 mladeničem iz Dobropolj in Velikih Lašč o vzorih, katere naj zasledujejo naši Orli, tako navdušeno, da so mnogi rekli, da ga ne bi poslušali le eno uro, ampak cel dan. Bog daj, da bi lepe misli, ki smo jih slišali na tečaju, postale tudi dejanje.

Vipava. Mladeniški tečaj v Vipavi. 19. in 20. marca smo imeli mladeniški tečaj Orlov za vipavsko okrožje. Fantov je bilo do 70. Kljub slabemu vremenu so obkraj prihajali fantje po tri, tudi štiri ure daleč. Kakšna navdušenost in spoznanje, da je čas resen, čas dela, ne popivanja in lenobe. Organizatorična in tehnična predavanja je imel brat Vojteh Jeločnik iz Ljubljane. Na sv. Jožefa dan je bilo prvo javno predavanje. Govoril je Fr. Terseglav o verski gorečnosti in spoštovanju do žene. Koliko lepih misli in dobrih zrn je vsejal v srca 400 zborovalcev. Naša dekleta bi se čutila zapostavljena, ako bi se ne spomnil nihče nanje in tudi njih ne navdušil za naše delo. Saj so one storile mnogo za naše gibanje. Tudi one hočejo z nič manjšo vneto delati in zato jih je Terseglavov govor o dekliški organizaciji potrdil v sklepu, da se v kratkem času ustanove dekliški odseki »Bogomile« po naših vipavskih društvih. V nedeljo je govoril pred 500 poslušalci, v ogromni večini pred moško in žensko mladino Vojteh Jeločnik o ciljih mladeniške organizacije. Naj bo prepričan, da so njegove lepe besede o disciplini, ljubezni in junaštvu dobile v srcih vseh krepak odmev in sklep spraviti našo organizacijo v teh stvareh do viška popolnosti. Jurist Jež je govoril o narodnoobrambnem delu. Široke plasti ljudstva, kme-

ta, obrtnika, delavca je treba ogreti za to vprašanje. In naše ljudstvo, najrevnejše in najpriprostejše med njim, ima veliko ljubezen do naroda. Pokažite ljudstvu obmejni boj, teptane pravice naroda — in strmeli bodete, kako velika požrtvovalnost živi v srcih priprostitih. — Mladeniški tečaj je vdihnil v to dolino pomladi novega življenja. Jesen, čas žetve, bo bogata za nas, pogubna za naše nasprotnike.

Iz Podlpe pri Vrhniki. Naše izobraževalno društvo je na velikonočni ponedeljek priredilo veselico z govorom, deklamacijami, petjem in dvema igrama. Fantje in dekleta so za naše razmere prav dobro igrali. Veselje do predstav je zlasti pri dekletih neverjetno veliko. Pri nas bi društvo veliko bolje in lepše napredovalo, ko bi nekateri, imeli nekoliko več zanimanja in požrtvovalnosti za društvo. Če se potrudimo, je upati, da prihodnjo pomlad že pričnemo z zgradbo novega doma. Zeleti je, da bi se posebno odrasli fantje bolj poprijeli dela.

Iz Ambrusa. Dne 28. sušca smo imeli gledališko predstavo. Dekleta so igrale »Dve materi«, fantje pa »V ječi«. Obe igri ste jako dobro uspeli. Občudovali smo zlasti naša dekleta, dasi so nastopile komaj parkrat in vendar so to precej težko igro tako krasno izvajale, da je bilo občinstvo, ne vajeno takih prireditev, kakor očarano. Mnogim so migljale solze v očeh nad ganljivi prizori. Ve pa, vrla dekleta, le krepko naprej po začrtani poti. O vas naj velja: »Pravo veselje in sreča le tam je doma, kjer biva nedolžnost, poštenost in čistost srca!«

Radeče pri Zidanem mostu. Telovadni odsek Orel je priredil dne 3. aprila 1910. narodno igro s petjem v petih dejanjih: »Revček Andrejček«, ki je izvrstno uspela.

Iz Ribnice. Naše izobraževalno društvo je priredilo v nedeljo, dne 3. t. m. dr. Krekovo izvorno igro: »Turški križ«. Dvorana je bila docela polna. Uspeh popolen. »Ribničan« v igri je bil izviren, kakor je zrasel na naših tleh.

Sostro. Naše katoliško slovensko izobraževalno društvo je imelo svoj občni zbor dne 13. sušca. Bil je naprošen govornik iz Ljubljane, a zadnji trenutek smo dobili odpoved, zato sta imela predavanja domači g. župnik, ki je zavračal ugovore in predsodke nasprotnikov društva, g. kaplan pa podarjal potrebo lastnega doma za društvo in še posebno za telovadni odsek. Iz poročila predsednikovega in tajnikovega povzamemo, da je imelo društvo vpisanih članov 99, a redno plačujočih je bilo le 60, in sicer 40 moških in 20 ženskih. Da društvo ne napreduje, je vzrok, ker nimamo še lastnih prostorov. Da se o tem dogovori, so bile štiri odborove seje in letos upamo, da se nam bodo uresničile naše nade in dobimo do jeseni svojo društveno in telovadno dvorano. — Predavanja so bila štiri, in sicer so predavali g. katehet Janko Mlakar o svojih zanimivih

potovanjih, dr. V. Rožič o zgodovini Avstrije in še posebno državnega zborra, g. kaplan Bertold Bartel dvakrat o potrebi društev in organizacije sploh. Sicer so pa kratka predavanja vsako nedeljo, odkar se je ustanovil telovadni odsek Orel. — Časnikov in znanstvenih listov ima društvo 14. Blagajnikovo poročilo nam pravi, da ima društvo naloženih v hranilnici 250 kron, ki se hranijo za društveno zastavo. Knjižničar poroča, da je v knjižnici 550 knjig razne vsebine. Izposodilo se je 650-krat. — Najrajši berejo »Dom in Svet«, katerega imamo vse letnike. Posebno radi prebirajo starejše letnike Mohorjeve družbe, starejše povesti Maticice, zabavne in leposlovno knjižnico, Kristof Šmidove povesti in sploh najrajše, kar je pripovednega berila. Kar primernega izide se nabavi za knjižnico in po tem tudi prav pridno segajo. — Bile so štiri predstave: dve z moškimi, dve z ženskimi ulogami. — Posebno lepo napreduje pevski zbor. Neutrudljivo podučujeta v petju g. kaplan B. Bartel in načelnik telovadnega odseka Fr. Gašperšič. Pravo življenje in novo gibanje se je začelo v društvu, ko se je ustanovil 25. julija telovadni odsek. Oglasilo se je takoj 28 mladeničev in zdaj je število naraslo že na 40. Mladi trobentači in pevci se v tem kratkem času obstanke smejo ponašati s svojim napredkom. Za naraščaj je obilo preskrbljeno. Telovadno orodje se pridno nabavlja. Ko dobimo društveno dvorano, bomo že tudi s telovadnim orodjem preskrbljeni. Orli za svoj odsek pridno donajajo svoje mesečne prispevke, a drugi člani izobraževalnega društva niso tako marljivi. Sploh pa smemo biti pri tolikem in tako zlobnem nasprotovanju z uspehom zadovoljni. Trdno se nadajamo, da bo vedno boljše. Tudi na izlete nismo pozabili. Dekleta so romale na Brezje, telovadni odsek je pa napravil izlete: v Šmartno pri Litiji, Dol in Zadobravo k telovadnim prireditvam.

Bobinjska Srednja vas. Krasne velikonočne praznike smo imeli v cerkvi in zunaj nje, lepi pa so bili posebno za našo fantovsko organizacijo. Na velikonočni ponedeljek popoldne se je zbralo v dvorani lepo število mož in mladeničev. V navdušenih in prepričevalnih besedah je razložil načelnik Zveze Orlov, brat Vojteh Jeločnik, glavne temelje in cilje naše orlovske organizacije. Docela je razpršil razne predsodke, ki so vladali glede telovadbe tu in tam. Z glasnim odobravanjem so navzoči pripoznali, da so jim segle govornikove besede v srce in da so se prepričali o velikem pomenu in koristi telovadnih društev za slovensko mladino. Slišal si le eno besedo med poslušavci: »Da bi bili slišali besede govornika pač vsi krščanski starši, vsi naši mladeniči!« — Po govoru so priredili domači Orli javen nastop v dvorani, in sicer v korakanju, redovnih in prostih vajah in na drogu. Nastopili so prav dobro, kar je pričalo neprestano odobravanje med gledalci. Po nastopu se

je vršil I. redni občni zbor Orla, o katerem bo natančneje poročala »Mladost«. Odbor se je v naslednji seji sestavil takole: predsednik Ivan Kogovšek; načelnik Jan. Arh; podpredsednik Martin Arh; podnačelnik Martin Žmitšek; tajnik Iv. Arh; blagajnik Iv. Hodnik; odbornika Jak. Stare in Jože Stare. Z novim navdušenjem na delo, fantje! Dobrodošel nam je v našem društvu vsak mladenič, ki ima dobro voljo in nekaj požrtvovalnosti! Vse naše pošteno ljudstvo spoznava pomen mladeniške organizacije in jo bo gotovo kar mogoče tudi podpiralo v besedi in dejanju. Krščanski starši, skrbite, da pristopijo vsi vaši fantje v društvo! Popolnoma gotovo je, da proti narodu, ki je vzgojen v krščanskih načelih in pravi domovinski ljubezni, vsi njegovi sovražniki ne bodo zmogli popolnoma nič, ampak bodo ravno v mladini našli najkrepkejši odpor! — Majnika meseca enkrat se bo vršila pri nas večja javna telovadba zunaj na prostem. Udeležilo se je bo tudi več zunanjih sosednjih odsekov. Tarkat boste lahko vsi prišli traven gledat, kar seveda sedaj v dvorani ni bilo mogoče. Zato pa, fantje, trepko na delo, da takrat ne bomo mi zadnji, ampak da bomo nastopili že v večjem številu! Na zdar!

Senožeče. Na Marijin praznik, dne 1. aprila je naše društvo zopet enkrat po dolgem času imelo pošteno razvedrilo. Grajsčinska dvorana je bila napolnena polna ljudi, ki so nestrpno čakali, kedaj se vzdigne zastor. Kdo pa je nastopil? Najprej nam je razdrški gospod kurat pojasnil v lepih besedah zgodovinsko ozadje k igri »Sveta Neža«. Nato so uprizorila naša pridna dekleta o lepo in pomenljivo igro in veseloigro »Čašica kave«. Igralke so bile tako zanimive v svoje vloge, da bi človek mislil, da se vse to v resnici godi. Novijaj in čarobnost pa je dala igri lepa, slikovita rimska obleka. Nepotrebno je igralke imenoma pohvaliti, kajti skopaj vse so izvrstno igrale. Igra je vsem tako ugajala. Obiskalo je predstavo tudi nekaj gostov iz Trnovega in sosednjih župnij, ki so se vsi o igri zelo pozitivno izrazili. Hvala vsem, ki so našo prireditev počastili s svojim obiskom, upamo, da bodo to storili tudi v prihodnje. Ob koncu igre se je vsem brala na obrazu želja: naj društvo kmalu zopet priredi kaj podobnega. — Za družič so nam tudi fantje nekaj obljubili. Zato, fantje, le ne odnehajte, le naprej! Istim veseljem, z isto gorečnostjo do zobrazevalnega dela in poštene zabave, kakor ste pričeli! Korajža velja!

Sv. Križ pri Kostanjevici. V društvu je 13. marca imel g. phil. Omerza poljudno-znanstveno predavanje o »Darvinizmu«. Pokazal je smešnost Darwinovih naukov o razvoju vrst, o takoimenovani živalski »pameti«, postal veliko razliko med opico in človekom po telesu in zlasti po duši. Člani so z zanimanjem sledili gospodu predavatelju, ki je znal z šegavostjo oživiti ta sicer težki predmet. — Nato je

gospod kaplan razložil vladni načrt za nameravani novi davek na vino. — Igra »Sveta Neža« je priredilo društvo na praznik Marijinega oznanjenja. Izpadla je v vsakem oziru povoljno. Vse igralke brez izjeme so dobro pogodile svoje vloge, zlasti pa je ugajal Simforijan (Bučar), Klavdija (Zorko) in uloga svete Neže (Komlanec). Pri tej predstavi se je zopet pokazalo, kako potrebni smo društvene dvorane. Naj bi se poklicani gospodje vendar enkrat zdravili in pripomogli, da dosežemo svoj tako zaželjeni cilj: »Društveni dom«, v katerem bi se zbirala ob prostem času naša mladina in se na podlagi krščanske in slovenske misli vzgojevala za pošteno življenje, izobraževala svojega duha in blažila srce. Ali ni to lep, svet namen, ki bo prinašal v bodočnosti stoteren sad?! Še enkrat torej: vzdrinite se, da ne bo prepozno!

Društveno življenje v Trziču se zadnji čas prav lepo razvija. Katoliško društvo sv. Jožefa se je pomnožilo za mnogo članov. Ustanovil se je ženski odsek, ki šteje že nad 110 članic. Članice in člani društva redno prihajajo k predavanjem, ki so vsak torek zvečer. Dosedaj je bilo že osem predavanj. Ženski odsek se vadi jako marljivo v petju in tamburanju. — God društvene zgodovine je praznovalo društvo sv. Jožefa na ta način, da se je zjutraj udeležilo skupnega svetega obhajila, ob 10. svete maše, popoldne litanij in govora, ki ga je govoril društveni predsednik v cerkvi sv. Jožefa. Veliko soboto se je udeležilo društvo z zastavo procesije Vstajenja. Prvikrat so Orli nastopili v kroju in spremljali ob nebu Najsvetejše. Orlovski odsek je narastel na 28 telovadcev in še vedno se zglašajo novi. Uniformiranih je že sedaj 20. Narodno je tudi že telovadno orodje. — Marijina dekleška družba ustanovi v kratkem prepotrebno »Čebelico«, ki bo brezdvomno zbrala mnogo prihrankov naših pridnih deklet. 19. marca je priredila s družba g. voditelju za god predstavo s petjem, enodejansko igro »Današnja mladina« ter dramatično igrice »Poboljšanje«. — Le pogumno naprej!

Trata v Poljanski dolini. Izobrazevalno društvo je poskrbelo svojim članom in prijateljem za velikonočne pirkhe z resnobe polno igro »Najdenka«, ki so jo priredile na veliki ponedeljek dekleta, na kar smo se za vrhovno pošteno nasmejali pri šaljivih prizorih »Strahovi« in »Zamorec«. V splošnosti so igralci rešili svoje vloge dobro, da ne trdimo izvrstno. Igralke so se pri »Najdenki« od kraja vse tako vmislele v vloge, da so gledalci pač lahko občutili v svojem srcu misli, ki prevevajo igro, za kar nam je bila prorok, kakor že tudi za prihodnjo obilno udeležbo napeta pozornost vseh navzočih. Seveda bi bilo tu in tam želeli boljših gest, sprétnjših kretenj, pojoči glas naj bi se enkrat za vselej koncem stavkov opustil; velevne stavke naj bi dobro ločili od vprašavnih, toda če pomislimo, da podobne in enake napake vidi-

mo več ali manj pri že izurjenih igralcih po vsej deželi, potem moramo kljub tem nedostatkom le častitati našim igralcem. Glede zadnjega šaljivega prizora je splošno opomniti, da naj se na pozornici s pijačo dela milo, če ne, zna ta ali oni očitati tratarskim društvnikom, da so nazadnjaki, ker ne poznajo modernega toka abstinenčnega gibanja ter opirati svojo trditev na stavek iz zadnje številke »Zlate Dobe«: »S takimi igrami se v ljudstvu vzbujajo strah do pijančevanja, ne pa do krepostnega življenja. Proč s takimi igrami in učimo ljudstvo treznega in krepostnega življenja!« (Kdor bi se nad tem pohujševal, naj vzame »Zlato Dobo« v roke!) V podrobnosti naj omenimo Lijo, ki je takoj pri prvem nastopu, ko kliče nad očeta maščevanje in ko se ji poraja blagi spomin na mater, pokazala, da umeva svojo ulogo. Afra je imela razločen glas, ki je samozavestno vršil svojo nalogo, toda prehitro. Prav dobro sta pogodili Irma, katere nastop je odgovarjal skromni kristjani, in Elma, ki je izborna kazala nezadovoljnost in razdvojenost, ki jo neti zmotna vera poganov v njenem srcu, tudi na zunan. Sploh je bil prizor, ko govori Irma Elmi o krščanski veri, eden med lepimi najlepših. Pohvaliti moramo Kornelijo, katere ponosen glas in ves nastop je popolnoma odgovarjal bogati Rimljaniki, tako da je dolgo ulogo rešila izvrstno. Istotako so pokazale svojo spretnost Solima, Huza in druge. — V »Strahovih« nam je dolžnost pohvaliti izkušeno teto, ki je v glasu kakor v kretenjah pokazala, da opazuje življenje in da se je uživala v svojo ulogo, kakor tudi njena boječa hčerka. — V »Zamorc« jo je pa Robota kot šaljivec poleg drugih dveh ulog razum že omenjene napake, kar je deloma kriva igra sama, tako izvrstno pogodil, da ne moremo želeli ničesar boljšega. — Konečno izražamo željo, da prej ali slej priredi izobrazevalno društvo zopet kaj novega. Čudno se nam zdi, da niso našle dr. Krekove »Tri sestre« in »Turški križ« nobenega odmeva na Trati, ko se vendar vrše prizori takorekoč na domačih tleh, dočim se drugje na Kranjskem ponavljajo?

Iz Škocijana pri Turjaku. Velikonočni ponedeljek bodo vrli Škocijanci pomenili. Kaj takega pa še ne! Ta dan je bil zgodovinski za Škocijan; ustanovili so si katoliško slovensko izobrazevalno društvo. Ves Škocijan je bil v zastavah, zlasti pa je bil lepo okrašen oder, kjer je neumorno in prav lepo igrala domača škocijanska godba na pihala, ki je v ponos škocijanski fari; kajti redke so fare, ki bi imele tako godbo. Te prireditve se je udeležilo skoraj tisoč ljudi; samih Orlov okrog sto; v kroju 60. Bili pa so ti Orli iz Velikih Lašč, Dobrepolj in Roba. Dobrepoljski in velikolaški Orli so se sešli na Rašici, kjer so se združili v prav lepo četo, kateri je izborna poveljeval brat načelnik Tomažin. Vsa čast mu! Veliko pozornost med potjo so vzbujali zlasti Orli na

konjih; bilo jih je lepo videti. Pod vasjo Gradež so se tej lepi četi pridružili še Orli iz Roba pod vodstvom ondotnega vrlega učitelja Al. Koprivca. Predno so Orli prikorakali v vas, ustavil jih je gospod župnik, jih prav ljubko pozdravil, nakar je zaigrala godba veselo koračnico in skoraj se mi je topilo srce veselja! — Ko pa prikorakamo v vas, tedaj pa zagrmí topič za topičem v pozdrav! Nekaj nenavadnega! Sedaj so sledili govori. Za vsakim govorom pa je zaigrala godba veselo narodno popevko ali pa tudi umetno koračnico. Zborovanje sta otvorila gospod župnik in gospod župan. Nato je poročal vlč. gospod kaplan M. Koželj iz Velikih Lašč o namenu izobraževalnega društva. Za tem je nastopil kmečki fant Orel Drobnič iz Dobropolj ter ognjevit govoril o pomenu telovadbe. Sedaj pa je nastopil živahno pozdravljen državni in deželni poslanec Jaklič, ki je v šaljivem govoru slikal žalostno življenje liberalcev. Bog se jih usmili, kjer jih je še kaj! Ker je začelo dežiti, moral je svoj govor končati. Škoda! Predno so se ljudje nekoliko potisnili pod strehe, zahvalil se je še končno brat nadučitelj Štrukelj vlč. gosp. župniku, županu in vsemu škocijanskemu ljudstvu za tako lep sprejem in prireditev. Toda dežek je kmalu nehal in Orli so nastopili ter jeli izvajati proste vaje. Ljudska sodba: ti pa znajo; to pa to; so že tiči; kdo bi si bil mislil itd. V naše iznenadenje pa sedaj naenkrat zagledamo na odru lepo dekle s planin. Prednašala nam je komičen prizor »Planšarica«. Izpraševali smo odkod je ter smo izvedeli: Karolina Peterlin iz Roba. Bog jo živi! Pa mislite, da je bil sedaj konec? Kaj še! Sedaj pa nastopi vlč. gospod kaplan Orehek, ki v vznesenem govoru govori o naši slovenski zemlji, ki jo naj ljubimo in čuvamo. Govornik je žel živahno pohvalo. Sedaj še enkrat nastopi domači gospod župnik — »vrli gospod Janez iz Škocijana« — ter ne more najti primernih besedi kako bi se vsem udeležencem najlepše in najsrčneje zahvalil. Mislili smo, sedaj pa vendar ne bode ničesar več, kar naenkrat pa nam zadoni še lepa pesem, ki jo je izvajal škocijanski pevski zbor. No, o Škocijancih bodemo sedaj drugače sodili. Predno so se Orli poslovili iz Škocijana, bili so še lepo pogoščeni in končno jih je godba, kakor jih je vsprejela, tako tudi spremila pri odhodu z lepo koračnico. Spomini iz Škocijana z dne 28. marca 1910. nam ne izginejo iz spomina. Na zdar!

Gornji Logatec. Dne 20. februarja t. l. je imelo naše katol. izobraževalno društvo svoj IV. redni občni zbor. Kakor posnemamo iz tajniške knjige, je bilo društveno delovanje tudi preteklo leto dokaj povoljno, če vpoštevamo razmere, v katerih smo bili. Društvo je dobilo novo dvorano z lepim odrom, dolgo 11 metrov, široko 6 metrov in visoko 4-5 m, tako da služi tudi Orlom za udobno telovadnico. Če nič drugega ne bi bili napravili v minulemu letu

kakor dvorano, bi bili že lahko zadovoljni. Poprava dvorane je stala 866 K, od teh je nepokrit dolg pri domači posojilnici v znesku 350 K, ki se bo pa, kakor upamo, kmalu izbrisal. Z »domom«, ki smo si ga želeli, smo torej preskrbljeni. — Predavanja so bila 4, igre 3, veselici 2, vzrok da ne več je bilo deloma tudi popravljanje dvorane; odborovih sej je bilo 6. Dohodkov je imelo društvo 1500 K, stroškov 1418 K, torej ostane gotovine 82 K. — Časopisov je društvo dobivalo 11; žalibog, da se niso vsi s pridom brali. Knjižnica je narasla za 52 knjig, tako da šteje zdaj 296 zvezkov, ki so povečini vezani. Prebralo se je 1083 knjig: moški 447, dekleta 636. — V zvezi z društvom sta delovala tudi dva odseka: »Orel« in »Dekliška zveza«. Zlasti poročilo predsednika Orlov je bilo od občnega zbora z odobravanjem vzeto na znanje. To poročilo prinese »Mladost«. Vendar moramo reči, da smo na lanskem občnem zboru izobraževalnega društva slišali ugodnejša poročila. Seveda, ko ne bi bilo tega preklicanega strahu pred nasprotniki in pa malo več vestnosti, zavednosti in stanovitnosti!

Mučen krčni kašelj
se olajša, nasilnost in število grozljivih napadov se zmanjša glasom zdravniških poročil naglo in lahko s 2961

Thymomel Scillae
Prosimo, vprašajte svojega zdravnika! 1 steklenica K 2-20. Po pošti franco proti naprej pošiljati K 2-90. 3 steklenice proti naprej pošiljati 7 K. 10 steklenic proti naprej pošiljati 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga v B. FRAGNER-ja lekarni
c. l. kr. dvor. dobavitelja Praga-III., št. 203.
Dobiva se v vseh lekarnah. Pazor na ime sredstva, izdelovalca in varstveno znamko.

Sirup Pagliano
Giralamo Pagliano

kot najboljšo kri čistilno sredstvo
Iznajden od prof. Giralamo Pagliano v letu 1838 v Florenci. Vpisano v uradno lekarniško kopijo kralj. Italije.

Zahteva naj se izrecno na zdravniški predpis v vseh lekarnah našo postavno zavarovano modro varstv. znamko prevlečeno s črnim podpis. Giralamo Pagliano. Varuje naj se pred ponarejanji, ki so brez uspeha. Nadaljna pojasnila daje tvrdka Prof. Giralamo Pagliano v Florenci, Via Pandolfini.

Sitarska in žimarska zadruga v Stražišču pri Kranju

priporoča slav. zavodom, občinstvu in gospodom tapetnikom vsakovrstno

žimo za žimnice.
Ceniki in vzorci na razpolago.

Zastopstvo za Ljubljano ima gosp. I. Črne, tapetnik na Dunajski cesti, (Prodajalna mizar. zadruga v St. Vidu). 896

NAJBOLJSI ČEŠKI IZVORI!

Geneno posteljino perje!
1 kg sivlega skubljenega, do-brega perja 2 K; 1 kg boljega K 2-40; polbelega K 2-30; belega 4 K; belega skubljenega K 5-10; 1 kg izredno finega, snežnobelega, skubljenega K 6-40 in 2 K; 1 kg sivlega puha 6 K in 7 K; 1 kg belega puha 10 K; najfinjši prsi puha 12 K. — Pri odjemu 5 kg se pošlje franco. 1905 50—1

Dovršene postelje zelo napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega, rdečega, modrega belega ali rumenega nanking-bлага, 1 pernica, 1-1/2 m dolga, 116 cm široka z 2 blazinama, vsaka 50 cm dolga in 56 cm široka napolnjena z jako lepim, mehkim perjem 16 K, z izredno finim polpuhom 20 K, z najfinejšim sivim puhom 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K; blazine 11, 13-50 in 4. — Za neprim. denar nazaj. Zamenjava dopusna. Po povz. od 12 K višje franco.

S. BENISCH v Dešenici št. 71, Cechy.
Ceniki zastoj in franco.

V Ameriko in Kanado
zlozna, cenovno in varna

Cunard Line
vožnja s 2927/07

Blížnji odhod iz domače luke
Trsta: Pannonia 3./5., Ultonia 17./5., Carpathia 7./6. 1910.
Iz Liverpola: Lusitania (najboljši največji in najlepši parnik sveta), dne 7./5., 28./5., 18./6. 1910. Mauretania 30./4., 21./5., 11./6. 1910.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odasek, Ljubljana, Slomšk. ul. 25**, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razred K 180— za odraslo osebo všteti davek in K 100— za otroka pod deset let všteti davek.

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce in krošnjarje, razpošilja se tudi zasebnikom.

40 m razn. ostankov 16 K

Cefir v krasnih vzorcih za srajce, bluze itd. Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke. Kanafas za posteljne prevleke v živahnih barvah. Oksford za moške srajce, trpečen. Delen iz bombaža v krasnih vzorcih za bluze in obleke. Platno, belo izborna kakovost. Pepita blago za bluze in obleke. Vsi ostanki brez napake in zajamčeno pralni. Dolgost ostankov 8 do 10 m. Niske rzičke. Za nepopoljno denar nazaj. Cez 1000 priznanih pism. Od ostankov ne pošiljam vzorcev.

40 metrov finega perlinega platna za K 18-50
životno in postelj. perilo
Rjuhe brez šiva 180 cm široke, 225 cm dolge, zajamčeno platno, nedosežno dobro blago, komad K 2-50. Najmanjše naročilo 6 kosov. Pošilja po povzetju

Tkalnica platna Julij Kantor, Baby pri Nachodu, Češko.

